

Hannu Kaunonen

Elämäni runot

1969-2025

Elämäni runot

Hannu Kaunonen

Elämäni runot

1969-2025

Tekstit: Hannu Kaunonen
Taitto: Hannu Kaunonen
Kansi: Hannu Kaunonen, Mauri Laakkonen

© 2024 Hannu Kaunonen

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9445-6

*Minusta ei tullut pianistia
minusta ei tullut säveltäjää,
mutta ilman Beethovenia
minusta ei olisi tullut edes ihmistä.*

Matti Paavilainen

(Siteerattu. muistista)

*Ei elämää kuin peltoa voi ylittää.
Boris Pasternak / Arvo Turtiainen*

Minusta ei tullut kirjailijaa,
mutta ilman kirjallisuutta
minusta olisi tullut vain pelle
tähän suureen sirkukseen.

Omistan tämän kirjan naisilleni,
jotka ovat minut kirjoittaneet.

Sisältö	Sivu
Sisällysluettelo	7
Johdanto	11
Vuosi 1969	13
Vuosi 1970	19
Vuosi 1971	37
Vuosi 1972	49
Vuosi 1973	51
Vuosi 1974	53
Vuosi 1975	59
Vuosi 1976	61
Vuosi 1977	95
Vuosi 1978	103
Vuosi 1979	129
Vuosi 1980	197
Vuosi 1981	201
Vuosi 1982	213
Vuosi 1983	215
Vuosi 1984	223
Vuosi 1985	227
Vuosi 1986	229
Vuosi 1987	231
Vuosi 1988	233

Vuosi 1989	235
Vuosi 1990	267
Vuosi 1991	291
Vuosi 1992	303
Vuosi 1993	323
Vuosi 1994	329
Vuosi 1995	333
Vuosi 1996	335
Vuosi 1997	343
Vuosi 1998	345
Vuosi 1999	349
Vuosi 2000	353
Vuosi 2001	359
Vuosi 2002	369
Vuosi 2003	389
Vuosi 2004	391
Vuosi 2005	393
Vuosi 2006	397
Vuosi 2007	399
Vuosi 2008	401
Vuosi 2009	403

Vuosi 2010	407
Vuosi 2011	409
Vuosi 2012	411
Vuosi 2013	415
Vuosi 2014	417
Vuosi 2015	419
Vuosi 2016	423
Vuosi 2017	427
Vuosi 2018	431
Vuosi 2019	433
Vuosi 2020	441
Vuosi 2021	445
Vuosi 2022	447
Vuosi 2023	463
Vuosi 2024	487
Vuosi 2025	491
Akselin lauluja	492
Akselista	494
Aakkostettu sisällysluettelo	495

Johdanto

Kansakoulussa luin lähes kaikkea, mitä koulun kirjastossa oli. Linnan Tuntemattoman sotilaan luin melko tuoreeltaan, kun se kiersi kylällä torpasta torppaan, ja sitä lukivat kaikki sodasta elävinä säilyneet; nekin, jotka sitä ennen tai sen jälkeen, eivät lukeneet muuta kuin sanomalehteä, joku raamattua.

Kansakoulun jälkeen, en muista miten, innostuin psykologiaan ja hapuilin sitä lähinnä lehtovaara-pohjalta. Mutta jotain siitä kuivuudesta kuitenkin imin: pääsin myöhemmin helpommin romaanien kautta syvemmälle ihmisen psyykeen ja sitä kautta runouden maailmaan.

Varsinaisesti kirjallisuuden pariin minut johdatti suomen kielen opettajani Ulla Konttinen syksystä 1968 alkaen. Hän oli opettajani Teknisessä koulussa vuosina 1968 ja 1969, ja opistossa 1971 ja 1972.

Luin Christer Kihlmanin tunnustuskirjan Ihminen joka järkkyy ja Pentti Saarikosken runokokoelman Katselen Stalinin pään yli ulos, josta oma runojen kirjoittamiseni heräsi.

Harrastus laajeni sitten hyvin nopeasti 1970-luvulla: luin ja kirjoitin paljon. Minusta tuli Helsingin divareiden vakioasiakas ja aloin kasvattaa kirjastoani. Tätä on jatkunut viimevuosiin saakka: yksityiskirjastoni, ainakin runouden osalta, lienee Suomen laajimpia.

Lähettelin runojani kilpailuihin ja jossain antologioissa niitä julkaistiinkin.

Otavan runokilpailuun vuonna 1980 lähetin kaksikin eri kokoelmaa, mutta julkaistava runo soutu jo uusilla vesillä; olin 10 vuotta ajastani jäljessä, olisi pitänyt olla jotain uutta ja kokeilevaa. Ja näin jälkeinpäin katsellen, aika naiiveja ne tekeleeni olivat.

Kunnianhimoni hiipui, osin runojen kirjoittaminenkin joksikin aikaa. Mutta päiväkirjan kirjoittaminen, jonka oli aloittanut 1971, jatkui läpi koko myöhemmän elämäni. Ja siinä sivussa syntyi runojakin.

Olin Orivedellä tavannut Matti Paavilaisen, joka oli silloin Kymenläänin lääninkirjailija toimipakkanaan Kotka. Kävin hänen luonaan muutamia kertoja, mutta ei hän minusta saanut kirjailijaa leivotuksi. Työelämä oli jo nie-laissut minut ja ymmärsin, että Suomessa on jo liikaakin köyhiä, keskinkertaisia kirjailijoita.

Mutta hyvän lukijan hän minusta teki.

Vuoden 2020 alussa aloin järjestellä päiväkirjojeni tekstejä painokuntoon tajuamatta ollenkaan tulevan työni laajuutta: niistä kehittyi 17 osaa 500 sivuisia kirjoja. Kasasin sitä kronologisesti ja samalla poimin sieltä runontaimet omaan tiedostoonsa. Kun marraskuussa 1924 aloin miettiä tätä runokirjaani, alustavaa silppua oli 1100 A5-sivua.

Toivottomalta se aluksi tuntui: oli paljon samoja tekstejä kilpailuihin lähetetyissä kokoelmissa ja päiväkirjoista poimituista; paljon myös eri variaatioita.

Mutta koin olevani tämän velkaa itselleni ja elämälleni, ja tässä se nyt on noin 500 sivuisena sommitelmana.

Päiväkirjojeni tapaan olen rakentanut myös tämän kirjan kronologiseen muotoon. Tätä sommitellessani olisin voinut jättää pois suurimmat naiiviudet ja häpeällisyydet, mutta en halunnut tehdä tästä mitään juhlakirjaa, vaan näyttää raadollisen elämänkaareni ja mahdollisen kirjallisen kehitykseni, jos sitä siinä joku näkee.

Sen kirjoitin, minkä kirjoitin.

Vuosi 1969

Myrsky lyö,
tuisku jäätä halaa,
päivä paistaa
niin kuin salaa.

Sorsalammikossaan
tuuli vibraa vedenpintaa,
kalakomerossaan
mummo kyttää
hauestansa hintaa.

Pilvet kulkee
kohti Suomenlinnaa.

Tämä on ensimmäinen kirjattu runoni. Se on hahmoteltu ruokatunnilla peruskorjaustyömaalla Helsingin kaupungintalon parvekkeella keskiviikkona 17.12.1969, kun Katselin Koleraaltaan sorsia sulassa vesisilmässä.

Joulunalusviikolla 1969

Katselen ulos torille. Sataa lunta.
Ihmiset kulkevat kaulukset pystyssä,
niska kyyryssä kuin alistuen johonkin.
Kaverit ovat työmaakopissa.
Heille ruokatunti on huippuhetki.
He odottavatkin sitä jo kahvitauosta saakka.
Viikon päästä on jouluaatto.
Sen vaistoaa kaikesta,
ilmasta, ihmisistä, heidän ilmeistään,
lahjapaketeistaan, kiireistään.
Useimmille joulu merkitsee paljon,
monet ajattelevat sitä syksystä saakka.
Antakaamme heille se ilo.

Minulle joulu merkitsee lähinnä muistoja
edellisistä jouluista,
menneistä ajattelutavoista.
En kiellä etteikö jouluun liity paljon kaunista.
Tunnetaan saamisen, jopa antamisen iloa.
Mutta en voi olla näkemättä joulun
toista puolta: köynnöksiä, valoja, mainoksia,
myyntiennätyksiä, joulukatu.
Kapitalismi kukkii.

Tuskin joulu tulee koskaan häviämään,
se kuuluu tähän järjestelmään.
Se on magneetti, joka vetää näitä pieniä ihmisiä.
Psykologisesti mitä hienointa petosta.

Mummo syöttää puluja.
Luulisin, lahjoittaa sävellahjaan
ja Biafran hädänalaisille.
Tuntee tehneensä jotain suurta,
saa jumalansiunausta ja sielulleen rauhan.
Mitäs tuosta.
Samahan se on, miten kukin totuuden näkee,
pääasia että näkee sen aidosti.
Vaikka se ei sitten olisi totuuskaan.

....

Tänä sunnuntaina heräsin aikaisin
enkä sitä paitsi kotona.
Kusin äsken lavuaariin, ei arvaa lähteä vessaan,
joku vanhapiika voisi yllättää käytävällä.
Ulkona on pakkasta, arvelisin 20 astetta.
Ei tee mieli lähteä kotiinkaan
mutta ei kai se pakkasesta johdu.
Ajattelen tänä aamuna häntä,
sitä kun olen ollut hänen luonaan.
Ajattelen kuitenkin liian itsekeskeisesti,
elän liian pienessä ympyrässä,
minun pitäisi lukea enemmän,
muutakin kuin tekniikkaa.

Tuo kukka tuo mieleeni hänet,
mielleyhtymä, assosiaatio,
sotken kaikkeen psykologian.

Pidän hänestä.

En sanoisi sitä rakkaudeksi,
mieluummin kunnioitukseksi.

Tuskin hänkään on rakastunut –
edellisistä pettymyksistämme on liian vähän aikaa.

On jo puolipäivä, nukuin.

Katselen Tukholmankadun liikennettä.

Pitäisi lähteä kotiin.

Hän tulee kahdelta, odottaisinko häntä?

Elämä on nyt jotenkin tyhjiössä.

Koulu on loppunut ja kaikki rullaa
niin kuin tyhjäkäynnillä, kytkin vapaalla.

Katselen Munkkiniemen taloja.

Kokonaisuutena suuri betoninen barrikadi.

Yksityiset talot: alakerrassa myydään,
yläkerroksissa kulutetaan.

Hissi vie, roskakuilu ja viemäri tuo.

Nuo ihmisten tukikohdat, kuorsauslaatikot:

televisioineen, sohvakalustoineen,
kodinkoneineen, häkkisänkyineen,
lastenpyssyineen, paskapyykkeineen.

Ja onhan alhaalla vielä auto, joka kruunaa kaiken.

Kuinka osuvasti Markku Lahtela

heistä kirjoittaakin:

*Nuo pikkuporvarit, tuo kultainen keskiluokka,
tasaista niin kuin tihkusadetta.*

*Minä olen nyt taulu,
kohta valmis.*

*Minun monet naiseni
ovat sen maalanneet.*

*On ollut hauska katsella
sen valmistumista.*

*Näin me valmistumme,
tämän maailman taulut.*

